

Гуляєва Л.П. Підвищення поінформованості українського суспільства щодо розвитку фінансового сектора європейського союзу як фактор успішної євроінтеграції України // Україна та ЄС: можливості та перспективи співпраці: збірник матеріалів, доповідей Інтернет-конференції в рамках проекту «Кафедра Жана Моне «Аналіз та застосування європейського досвіду демократії та належного врядування в Україні», м. Маріуполь, 18-19 травня 2017 р. – Маріуполь: ДонДУУ, 2017. – 357 с. – С.119-122.

**Гуляєва Людмила, кандидат економічних наук, доцент, учений секретар, доцент кафедри фінансів Академії праці, соціальних відносин і туризму, glp2002@ukr.net
Liudmyla Huliaieva, Candidate of economic Sciences, Scientific Secretary, Associate Professor at the Department of Finance The Academy of Labor, Social Relations and Tourism**

ПІДВИЩЕННЯ ПОІНФОРМОВАНOSTІ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ЩОДО РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЯК ФАКТОР УСПІШНОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

В Україні зростає потреба підвищення фінансової грамотності громадян як спроможності у складних економічних, політичних, соціальних умовах забезпечити достойний рівень життя для себе та своїх близьких, що зумовлено такими причинами:

1) фінансовий сектор переживає потужну кризу, (за період 2012-2017рр здійснюється виведення з ринку 86 українських банків), відповідно вкладники та кредитори банків мають знати як захистити свої права у такій ситуації;

2) старіння населення, зростання неформальної, тимчасової зайнятості, неефективність пенсійної системи й системи охорони здоров'я, ускладнення фінансових послуг, інфляційні та девальваційні процеси посилюють фінансовий тягар, що несе пересічний українець [1];

3) євроінтеграція відкриває нові можливості для українців щодо ведення бізнесу, побудова кар'єри, навчання, розширення ділових контактів за кордоном, однак потребує розуміння механізму, принципів роботи фінансового сектора Європейського союзу (ЄС).

Отже, потрібні знання та навички для прийняття фінансових рішень, адекватних тій складній ситуації, що спостерігається в Україні, причому як розуміння тенденцій розвитку української фінансової системи, так і специфіки функціонування фінансового сектора ЄС.

Мета дослідження – обґрунтувати необхідність підвищити поінформованість українського суспільства щодо розвитку фінансового сектора ЄС для успішної євроінтеграції України та поділитися досвідом реалізації власних освітніх проектів у даній сфері.

З метою підвищення поінформованості українського суспільства щодо розвитку фінансового сектора ЄС та його ролі у забезпеченні сталого розвитку регіону на базі Академії праці, соціальних відносин і туризму (АПСВТ) з 2015р. впроваджується проект «Фінансовий сектор Європейського союзу як рушій сталого розвитку: європейська

інтеграція, реформи, перспективи мережевої економіки» за програмою ЄС «ЕРАЗМУС+» напряму «Модуль Жан Моне» [2]. Цілями проекту є:

- ✓ Просування інноваційного погляду на фінансовий бізнес в ЄС як на стійкий сектор європейської економіки в українському суспільстві.

- ✓ Підвищення якості професійної підготовки в Україні та ЄС шляхом створення нового курсу з європейських студій «Фінансовий сектор ЄС як рушій сталого розвитку: європейська інтеграція, реформи, перспективи мережевої економіки» для студентів АПСВТ та широкого кола зацікавлених осіб. Набуття слухачами курсу актуальних знань про розвиток фінансового сектора ЄС, формування навичок цінних для їх академічного та професійної зростання, підвищення їх громадянської активності.

- ✓ Формування нового типу споживачів фінансових послуг, які вимагають від фінансових установ, високої якості послуг та соціально відповідальної поведінки;

- ✓ Сприяння науковим дослідженням та допомога у отриманні першого викладацького досвіду для молодих дослідників фінансового сектора ЄС.

Структура курсу «Фінансовий сектор ЄС як рушій сталого розвитку...» передбачає 13 тем, які відображають сучасні тенденції розвитку фінансових ринків ЄС, проблем та успіхів їх функціонування, з максимальним акцентом на можливостях практичного застосування слухачами курсу отриманих знань та навичок у своєму житті :

- ✓ Сучасний фінансовий сектор ЄС: структура, модель управління і сучасні виклики;
- ✓ Роль фінансового сектора ЄС в забезпеченні сталого розвитку: сутність, передумови, проблеми та завдання;

- ✓ Огляд європейської системи фінансового нагляду та регулювання: реформи для збільшення відповідальності;

- ✓ Посилення інтеграційних процесів в Європейському фінансовому середовищі: об'єднання ринків капіталу, розвиток банківського союзу;

- ✓ Фінансові послуги для мережевої економіки: забезпечення інфраструктури, сталі процеси та європейська політика;

- ✓ Нові інструменти для фінансування сталого розвитку в ЄС;

- ✓ Пропозиція стійких фінансових продуктів в області проектного фінансування;

- ✓ Європейський ринок соціально-відповідальних інвестицій (SRI)

- ✓ Передова практика сталого розвитку в європейській банківській системі;

- ✓ Соціальне підприємництво, фінансування малого й середнього бізнесу, довгострокове фінансування в ЄС: потенціал фінансових інститутів;

- ✓ Використання ESG методики фінансовими установами ЄС;

- ✓ Краудфандинг як новий інструмент: можливості для сталого розвитку;

✓ **Забезпечення сталого розвитку фінансового сектора України: сучасний стан та перспективи в контексті європейської інтеграції.**

Варто зауважити, що курс розкриває не лише ті зміни та ініціативи, що відбуваються під дією реформування фінансового регулювання та нагляду в ЄС, а й ініціативи продиктовані самими учасниками ринку: стрімкий розвиток краудфандингу завдяки електронним краудфандинг-платформам, розвиток ринків соціально-відповідальних інвестицій, проектного фінансування, поява сталих фінансових інструментів, міжнародні та європейські стандарти фінансового бізнесу. Передбачені практикуми для учасників освітніх програм проекту щодо заснування власних соціальних підприємств, проведення кампаній на краудфандингових платформах, фінансового планування життя тощо.

Для реалізації поставлених цілей проект, крім створення навчального курсу, передбачає заходи для широкого переліку категорій стейкхолдерів (студентів, молоді, академічної спільноти, практиків фінансового сектора, зарубіжних фахівців, осіб, зацікавлених проблематикою проекту): конференція, воркшопи, круглі столи, конкурс наукових робіт молодих науковців за проблематикою фінансового сектора ЄС. Лише за період січень-травень 2017р. учасниками заходів проекту стали більше 150 осіб з різних регіонів України.

Висновки. Сучасні реалії потребують підвищення фінансової грамотності українського населення. Знання про тенденції функціонування, структуру та регулювання фінансового сектора ЄС, специфіки користування фінансовими послугами на європейських ринках можуть стати корисними для представників бізнесу, молоді, громадянського суспільства як у контексті подальшої євроінтеграції України, так і у зв'язку з тривалою фінансовою кризою у банківській системі України.

Список використаних джерел

1. Гуляева Л., Жук Л. Повышение финансовой грамотности как один из приоритетов устойчивого развития общества в условиях глобальных трансформаций // Устойчивое развитие. Международный журнал. – Международная ассоциация устойчивого развития. Болгария. - 2015. - №.6. –С.26-32.

2. «The EU financial sector as a driver for sustainable development: european integration, policy reform and networked economy perspectives» [Electronic resource] // the Erasmus+ Project Results Platform. – <http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/projects/eplus-project-details-page/?nodeRef=workspace://SpacesStore/d21367ee-7a9a-4fb3-9a31-2c0d84eca551>. – Last access: 2017. – Title from the screen.

Ключові слова: фінансовий сектор ЄС, європейський союз, Модуль Жана Моне, фінансова грамотність.

Keywords: financial sector EU, the European Union, Jean Monnet module, Financial literacy.